

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет економічних наук

Кафедра управління земельними ресурсами

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Іщенко Н.М.

“28” серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Спеціальність: 193 «Геодезія та землеустрій»

Розробник

Завідувач кафедри розробника

Завідувач кафедри спеціальності

Гарант освітньої програми

В.о. декана факультету

Начальник НМВ

Мась А.Ю.

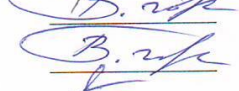

Горлачук В.В.

Горлачук В.В.

Смирнова С.М.

Філімонова О.Б.

Шкірчак С.І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Планування та прогнозування розвитку територій	
Галузь знань	19 «Архітектура та будівництво»	
Спеціальність	193 «Геодезія та землеустрій»	
Спеціалізація (якщо є)	-	
Освітня програма	Освітньо-професійна програма «Геодезія та землеустрій»	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)	
Статус дисципліни	Цикл професійної підготовки	
Курс навчання	4	
Навчальний рік	2020 - 2021	
Номер семестрів:	Денна форма	Заочна форма
	8	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4.5 кредитів / 135 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	- практичні заняття – 55 год. - години самостійної роботи – 80год.	
Відсоток аудиторного навантаження	41 %	
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю	Контрольні роботи	
Форма підсумкового контролю	Екзамен	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: формування екологічного світосприйняття, одержання та використання нових знань та практичних навичок у галузі економічного регулювання процесів використання природних ресурсів та охорони навколишнього середовища.

Завдання:

- ознайомлення з основами атрибутами управлінської діяльності розвинених країн;
- відпрацювання навичок вирішення практичних проблем, пов'язаних з обґрунтуванням сучасних планів і програм;
- ефективного використання ресурсів усіх рівнів і видів;
- забезпечення якості середовища проживання;

- збереження культурної спадщини;
- задоволення потреб громади та узгодження індивідуальних запитів.

Дисципліна «Планування та прогнозування розвитку територій» відноситься до циклу професійної підготовки.

В результаті вивчення дисципліни студент
має знати:

- теоретичних і правових засад планування розвитку територій, його форм і методів для аналізу та вирішення регіональних проблем;
- основних напрямів планування розвитку територій, його становлення в системі політики регіонального розвитку;
- практики планування розвитку територій, архітектурно-містобудівної діяльності, земельної, екологічної політики;
- основних напрямків вдосконалення організаційно-економічних механізмів планування розвитку територій щодо забезпечення охорони навколишнього середовища регіону;
- пріоритетних напрямів розвитку регіону, застосовуючи комплексний підхід до аналізу державної політики та за результатами вивчення показників суспільного життя, використовуючи методи кореляційно-регресивного аналізу.

має вміти:

- використовувати категорії планування розвитку територій, сучасні методологічні підходи до формування сучасного планування у складі державної регіональної політики та політики органів місцевого самоврядування;
- застосовувати у практичній діяльності законодавчі акти, форми і методи планування розвитку територій, регулювання земельних відносин, охорони довкілля для аналізу та вирішення регіональних проблем;
- технологій, форм й методів оперативного та стратегічного планування розвитку територій;
- як адміністративних, так і економічних важелів планування розвитку територій;
- визначати: оптимальні шляхи планування розвитку територій та його місце в загальній системі державного та регіонального управління і місцевого самоврядування;
- визначати ефективність існуючих форм і методів планування розвитку територій за результатами аналізу планів і програм розвитку територій, вітчизняного й зарубіжного досвіду їх реалізації в контексті європейської інтеграції, використовуючи методи порівняльного та інституційного аналізу;

- визначати та аналізувати показники розвитку регіону на найближчу й віддалену перспективу на основі існуючого стану справ заумови наявних ресурсів у межах чинного правового поля шляхом зіставлення ресурсів і потреб
- визначати вплив використання природно-ресурсного потенціалу на економічно-господарську діяльність і природне середовище;
- вибирати оптимальний варіант розрахунку ефективності проведення природоохоронних заходів;
- обґрунтувати альтернативність здійснення різних видів природоохоронної діяльності;
- професійно виконувати еколого-економічний аналіз та практично застосовувати економічні важелі регулювання охорони навколишнього природного середовища.

Компетентності та програмні результати

Фахові:

ФК 4 Здатність проводити польові, дистанційні і камеральні дослідження в галузі геодезії та землеустрою

ФК 7 Здатність розробляти проекти і програми, організовувати та планувати польові роботи, готувати технічні звіти та оформлювати результати польових, камеральних та дистанційних досліджень в геодезії та землеустрої

ФК 9 Уміння прогнозувати, планувати використання земельних ресурсів

ФК 14 Здатність вирішувати прикладні наукові та технічні завдання в галузі геодезії та землеустрою у відповідності до спеціалізації

Результати навчання:

ПРН 7 Використовувати методи і технології землевпорядного проектування, територіального та господарського землеустрою, планування використання та охорони земель, кадастрових знімачь та ведення державного земельного кадастру

ПРН 10 Володіти методами землевпорядного проектування, територіального і господарського землеустрою, планування використання та охорони земель з врахуванням впливу низки умов соціально-економічного, екологічного, ландшафтного, природо-охоронного характеру та інших чинників

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні	Самостійна робота	Загальний обсяг
1	Тема 1. Інноваційні підходи в залученні громади до процесів планування місцевого розвитку територіальних громад	-	10	15	25
2	Тема 2. Діагностика стану територіальної громади як основа планування її розвитку	-	10	15	25
3	Тема 3. Планування розташування виробництва та транспортних мереж	-	12	20	32
4	Тема 4. Державні та регіональні цільові програми як важелі процесу регіонального розвитку	-	12	20	32
5	Тема 5. Інституціональне забезпечення розвитку територій	-	11	20	31
	Всього за курсом	-	55	80	135

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План практичних (семінарських) занять

№	Тема заняття/план
1	Тема 1 Інноваційні підходи в залученні громади до процесів планування місцевого розвитку територіальних громад (10 год) 1. Залучення громади та участь зацікавлених сторін 2. Технологічні елементи забезпечення участі громади 3. Форсайт як спосіб планування розвитку із залученням представників громади 4. «Таун Хол Мітінг» – міське зібрання для колективної участі громади 5. Залучення громади до участі – шлях до доброго врядування
2	Тема 2 Діагностика стану територіальної громади як основа планування її розвитку (10 год) 1. Профіль територіальної громади, його структура та спосіб наповнення. 2. Опитування думки бізнесу щодо стану та перспектив розвитку територіальних громад 3. SWOT-аналіз та його застосування. Роль PESTLE-аналізу. 4. Аналіз А-В-С чи SWOT-аналіз?
3	Тема 3 Планування розташування виробництва та транспортних мереж (12 год) 1. Глобалізація та місцевий розвиток громад 2. Місцевий економічний розвиток та його еволюція 3. Планування місцевого економічного чи сталого розвитку? 4. Ключові принципи та підходи в практиці планування місцевого розвитку виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин.

	5. Основні компетенції , цілі та інструменти планування розвитку громад
4	Тема 4 Державні та регіональні цільові програми як важелі процесу регіонального розвитку. (12 год) 1. Сутність та принципи стратегічного планування розвитку громад. 2. Методологія стратегічного планування 3. Алгоритм процесу організації розробки стратегічного плану місцевого економічного розвитку
5	Тема 5. Інституціональне забезпечення розвитку територій (11 год) 1. Взаємозв'язок стратегічних і генеральних планів міст з регіональним розвитком 2. Законодавчі аспекти просторового планування розвитку міст. 3. Регламентація просторового розвитку міст у документах міжнародних організацій 4. Світові тенденції та практика просторового розвитку міст та міських агломерацій.

4.2. Завдання для самостійної роботи

Презентація

Презентація це представлення результатів самостійної роботи студента з опрацювання обраної теми, питання.

Мета презентації – набуття студентами навичок з аналізу власної роботи і публічного представлення результатів дослідження.

ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ПРЕЗЕНТАЦІЙ

- стислий виклад матеріалу, максимальна інформативність тексту;
- 12-15 слайдів (powerpoint);
- ретельно структурована інформація з акцентом на практичні аспекти питання, проблеми, завдання, тощо;
- використовуйте табличні форми подання інформації (діаграми, схеми) для ілюстрації найважливіших фактів, що дасть змогу подати матеріал компактно й наочно;
- пояснення треба розміщувати якнайближче до ілюстрацій, із якими вони мають з'являтися на екрані одночасно.

Питання для обговорення

1. Форми і методи планування.
2. Форми організації планування.
3. Система планування.
4. Законодавство про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України.
5. Принципи планування .
6. Методи планування.
7. Чинне законодавство в галузі планування та прогнозування розвитку України та її регіонів.
8. Інформація й аналітичні дослідження, що потрібні для планування розвитку території.

9. Способи збору й аналізу інформації.
10. Мета збору й аналізу інформації.
11. Основні принципи та засади територіального планування.
12. Територія як складна динамічна система.
13. Нормативно-правове забезпечення територіального планування в Україні.
14. Закон України "Про Генеральну схему планування території України".
15. Закон України "Про благоустрій населених пунктів".
16. Генеральний план.
17. Роль генерального плану у розвитку територій.
18. Зміст та структура генерального плану.
19. Порядок розроблення, коригування, погодження і затвердження містобудівної діяльності з планування територій.
20. Нормативно-правове забезпечення розвитку територій в Україні.
21. Концепція державної регіональної політики.
22. Головна мета державної регіональної політики.
23. Принципи Державної регіональної політики.
24. Основні завдання державної регіональної політики.
25. Вдосконалення державного регулювання розвитку регіонів.
26. Підвищення ролі та відповідальності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в розвитку регіонів.
27. Закон України "Про стимулювання розвитку регіонів".
28. Мета і засади стимулювання розвитку регіонів.
29. Державне стимулювання розвитку регіонів.
30. Особливості державного стимулювання розвитку депресивних територій.
31. Види, мета, основні умови розроблення державних цільових програм.
32. Особливості розроблення цільових програм.
33. Класифікація державних цільових програм.
34. Розроблення та виконання державних цільових програм.
35. Закон України "Про державні цільові програми".
36. Повноваження органів державної влади у сфері розроблення та виконання державних цільових програм.
37. Розроблення галузевих, регіональних та цільових комплексних програм.
8. Контроль за виконанням цільової програми.
38. Сутність оперативного планування.
39. Оперативне планування як інструментарій реалізації стратегії.
40. Підходи до розробки оперативних планів місцевого розвитку.
41. Принципи підготовки оперативного плану.
42. Суб'єкти процесу розробки плану.
43. Законодавство у сфері містобудівної діяльності.
44. Закон України "Про основи містобудування".
45. Закон України "Про регулювання містобудівної діяльності".
46. Напрями, завдання, основні вимоги до містобудівної діяльності.
47. Державне регулювання у сфері містобудування.
48. Компетенція органів влади різного рівня у сфері містобудування.

49. Будівельні норми, державні стандарти, норми і правила у сфері містобудування.
50. Містобудівна документація.
51. Земельні відносини у містобудуванні.
52. Містобудівний кадастр населених пунктів.
53. Державний контроль у сфері містобудування.
54. Відповідальність за порушення містобудівного законодавства.
55. Планування територій. Генеральний план населеного пункту.
56. Містобудівний кадастр.
57. Містобудівний моніторинг.
58. Земельний Кодекс України.
59. Земельні відносини, їх регулювання. Земельне законодавство та його завдання.
60. Принципи земельного законодавства.
61. Повноваження органів місцевого самоврядування.
62. Повноваження місцевих органів виконавчої влади.
63. Склад і цільове призначення земель України.
64. Категорії земель.
65. Управління в області використання і охорони земель.
66. Відповідальність за порушення земельного законодавства.
67. Основні принципи формування соціально та економічно ефективного і екологічно безпечного землекористування.
68. Стале землекористування, його умови. Концептуальні основи класифікації земель.
69. Класифікатор типів землекористування, цільового призначення, функціонального і дозволеного використання земель.
70. Земельні ресурси як об'єкт управління.

Тема аналітичних робіт

1. Сутність планування розвитку територій.
2. Об'єкт і функції планування розвитку територій.
3. Цілі планування розвитку територій.
4. Завдання та критерії планування розвитку територій.
5. Планування адміністративно-територіальних реформ в Україні.
6. Планування динаміки регіонального розвитку.
7. Стратегічне планування регіонального розвитку.
8. Роль планування розвитку територій в Україні та зарубіжних країнах.
9. Централізація і децентралізація у плануванні розвитку територій.
10. Планування сталості розвитку регіону.
11. Планування розвитку виробничої інфраструктури регіону (міста, території).
12. Планування інфраструктури населених пунктів та її розвитку.
13. Планування розвитку транспортної інфраструктури регіону.
14. Планування регіональної житлової політики.

15. Планування земельної політики в регіоні.
16. Шляхи підвищення ефективності використання земельних ресурсів.
17. Закон України про оцінку земель.
18. Правове регулювання та об'єкти оцінки земель.
19. Принципи проведення оцінки земель.
20. Види оцінки земель.
21. Порядок проведення бонитировки ґрунтів.
22. Порядок проведення економічної оцінки земель.
23. Порядок проведення нормативної та експертної грошової оцінки земельних ділянок.
24. Поняття та мета управління земельними ресурсами.
25. Методи управління земельними ресурсами.
26. Закон України "Про землеустрій".
27. Призначення і система землеустрою.
28. Суб'єкти та об'єкти землеустрою.

4.3.Форми і методи навчання та викладення дисципліни

Основними **формами навчання** є **практичні та групові** заняття, які передбачають оволодіння системою практичних професійних умінь та навичок з навчальної дисципліни та передбачають проведення аналізу соціально-економічного розвитку сільських територій. Така перевірка дає змогу виявити, якою мірою студент усвідомив теоретичні курсу.

Основними **методами навчання** є **пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний**, під час якого студенти одержують знання на лекції, сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки і залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення; **метод проблемного викладу**, під час якого викладач до викладу матеріалу ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, показує спосіб рішення поставленого завдання, а студенти стають свідками й співучасниками наукового пошуку; **дослідницький метод**, який передбачає аналіз матеріалу, постановки проблем і завдань і короткого усного або письмового інструктажу студентів; **дискусійні методи**, що передбачають такі елементи дискусії, як суперечки, зіткнення позицій, навмисного загострення протиріч; **словесний метод**, такий як пояснення та практичний метод, що передбачає розв'язання вправ, завдань, тестів.

4.4.Забезпечення освітнього процесу:

- проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер);
- комп'ютерний клас;
- доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi;
- OS: Windows, Android, iOS;
- Browsers: Chrome/ Opera/ MozillaFirefox/ MS Edge;

- програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint; Skype, Zoom, GoogleMeet, Digitals, GeodeticInformationSystem6.
- публічна кадастрова карта України:
https://map.land.gov.ua/?cc=3461340.1719504707,6177585.367221659&z=6.5&l=ka_dastr&bl=ortho10k_all
- дані Держгеокадастру:
<https://land.gov.ua/derzhheokadastr-dodav-na-publichnu-kadastrovu-kartu-dani-pro-heonadra/>
- система електронного навчання Moodle3.9

5. Підсумковий контроль

Форми і методи підсумкового контролю

Формою підсумкового контролю є екзамен. **Екзамен** — це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни та на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних заняттях, що проводиться як контрольний захід під час залікового тижня.

Перелік питань підсумкового контролю (екзамен).

1. Сутність планування розвитку територій.
2. Критерії та показники динаміки планування розвитку територій.
3. Цілі планування розвитку територій.
4. Особливості планування розвитку територій на сучасному етапі розвитку України.
5. Сутність планування розвитку інфраструктури населених пунктів регіону.
6. Перспективні напрями планування у сфері регулювання земельних відносин у регіоні.
7. Базові принципи планування регіонального розвитку.
8. Основні напрями планування реформування адміністративно-територіальної системи в сучасній Україні.
9. Проаналізуйте картографічний метод планування.
10. Значення зонінгу у плануванні.
11. Охарактеризуйте зонування території.
12. Сутність індикативного планування.
13. Зміст директивного планування.
14. Структура Генерального плану розвитку міста.
15. Аналіз ефективності планування розвитку територій.
16. Розкрийте стратегічний вибір міста.
17. Стратегічне планування розвитку міста (населеного пункту).
18. Оцініть стратегічне бачення розвитку міста.
19. Особливості ситуаційного аналізу при плануванні розвитку
20. Поняття та мета управління земельними ресурсами.
21. Методи управління земельними ресурсами.
22. Закон України "Про землеустрій".

23. Призначення і система землеустрою.
24. Суб'єкти та об'єкти землеустрою.
25. Принципи землеустрою.
26. Повноваження центрального та територіальних органів виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин.
27. Організація діяльності спеціально уповноважених органів у сфері державного управління земельними ресурсами.
28. Структура та організація діяльності органів земельних ресурсів.
29. Особливості регулювання земельних відносин в населених пунктах.
30. Зв'язок між загальним плануванням, землепорядною і містобудівною документацією.
31. Зарубіжні вчені про функції та завдання планування розвитку території землекористування.
32. Логічна схема землепорядного процесу планування та раціонального використання земель.
33. Підсистеми планування розвитку землекористування.
34. Наукова основа планування розвитку територій.
35. Стратегічні завдання регіонального розвитку.
36. Предмет прогнозних досліджень.
37. Предмет територіальної організації господарства.
38. Структура господарства регіону.
39. Схеми групування галузей.
40. Актуальне завдання регіонального розвитку.
41. Завдання планового управління господарством країни.
42. Господарська практика країн світу.
43. Види планування економічного та соціального розвитку країни.
44. Земельні проблеми висвітлені у Концепції державної регіональної політики.
45. Забезпечення контролю за використанням та охороною земель на регіональному рівні.
46. Особливості формування земельної політики в регіонах.
47. Адміністративно-територіальний поділ – як об'єкт планування розвитку територій.
48. Територіальні рівні планування розвитку територій України.
49. Система зонування земель.
50. План зонування території.
51. Природно-сільськогосподарське районування земель.
52. Суть районного планування.
53. Комплексна оцінка території.
54. Земельно-ресурсний потенціал земель житлової і громадської забудови.
55. Планування і організація раціонального використання земель у системі містобудування та землеустрою.
56. Генеральна схема планування території України.

57. Схеми планування територій Автономної Республіки Крим, областей, районів.
58. Генеральні плани населених пунктів.
59. Проект забудови території.
60. Проект розподілу територій.
61. Плани окремих ділянок.
62. Детальні плани територій.
63. Удосконалення систем розселення та забезпечення сталого розвитку населених пунктів.
64. Організація еколого-безпечного (сталого) землекористування.
65. Загальнодержавна програма використання та охорони земель.
66. Схема землеустрою адміністративного району.
67. Визначення водоохоронних зон та зон з особливим режимом землекористування.
68. Комплексний проект впорядкування території сільської (селищної) ради.
69. Проекти землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозмін.
70. Впорядкування території фермерських та особистих селянських господарств.
71. Система стандартів та нормативів у землеустрої.
72. Система стандартів у сфері охорони земель.
73. Система стандартів сталого землекористування.
74. Система стандартів та нормативів у сфері державного земельного кадастру.
75. Планування та забудова території у зарубіжних країнах.

Приклад тестового контролю знань:

1. За своїм змістом програми класифікуються на:
  - а) науково-технічні;
  - б) національні;
  - в) соціальні;
  - г) житлові;
  - д) міжрегіональні.
2. За рівнем управління програми класифікуються на:
  - а) науково-технічні;
  - б) програми дій уряду;
  - в) національні;
  - г) міжрегіональні;
  - д) регіональні;
  - е) цільові комплексні.

3. Концепція – це:

- а) взаємопов'язана система планів об'єкта дослідження;
- б) генеральна мета об'єкта дослідження;
- в) основна ідея будь-якої теорії, системи поглядів на певне явище, а також спосіб їх розуміння, тлумачення і сприйняття.

4. Базування на вимогах економічних законів означає такий принцип планування:

- а) реальності;
- б) об'єктивності;
- в) науковості;
- г) цілісності;
- д) узгодженості суспільних, колективних і особистих інтересів;
- е) збалансованості програм (планів).

5. Дотримання прав і урахування інтересів місцевого самоуправління та суб'єктів господарювання усіх форм власності означає такий принцип планування:

- а) реальності;
- б) рівності;
- в) науковості;
- г) цілісності;
- д) узгодженості суспільних, колективних і особистих інтересів;
- е) збалансованості програм (планів).

6. Надання планам і процесу планування здатності змінювати свою спрямованість у зв'язку з виникненням непередбачених обставин означає такий принцип планування:

- а) гнучкості;
- б) системності;
- в) оптимальності;
- г) збалансованості.

7. Конкретизація і деталізація планів тією мірою, яку дозволяють зовнішні і внутрішні умови підприємства, означає такий принцип планування:

- а) єдності;
- б) безперервності;
- в) гнучкості;
- г) точності.

8. Забезпечення реалізації державної політики України у сфері благоустрою населених пунктів - це повноваження:

- а) Верховної Ради України;
- б) Кабінету Міністрів України;

- в) центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства;
- г) центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику.

9. Розроблення в установленому законом порядку державних стандартів, норм і правил у сфері благоустрою населених пунктів - це повноваження:

- а) Верховної Ради України;
- б) Кабінету Міністрів України;
- в) центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства;
- г) центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику.

10. Суб'єктами у сфері благоустрою населених пунктів є:

- а) органи державної влади та органи місцевого самоврядування;
- б) підприємства, установи, організації;
- в) органи самоорганізації населення;
- г) громадяни.

«0» варіант залікового білету з зазначенням максимальної кількості балів за

кожне виконане завдання

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

(повне найменування вищого навчального закладу)

Рівень вищої освіти бакалаврат

Галузь знань: 19 «Архітектура та будівництво»

Напрямок підготовки: 193 «Геодезія та землеустрій»

Семестр 8

Навчальна дисципліна **Планування та прогнозування розвитку територій**

ЗАЛКОВИЙ БІЛЕТ № «0»

1. Сутність планування розвитку територій.
2. Критерії та показники планування розвитку територій.
3. Цілі планування розвитку територій.

Тести

1. За своїм змістом програми класифікуються на:
  - а) науково-технічні;
  - б) національні;
  - в) соціальні;
  - г) житлові;
  - д) міжрегіональні.
2. За рівнем управління програми класифікуються на:
  - а) науково-технічні;

- б) програми дій уряду;
- в) національні;
- г) міжрегіональні;
- д) регіональні;
- е) цільові комплексні.

3. Забезпечення реалізації державної політики України у сфері благоустрою населених пунктів - це повноваження:

- а) Верховної Ради України;
- б) Кабінету Міністрів України;
- в) центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства;
- г) центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику.

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____
Протокол № _____ від „_____” _____ 20 _____ року

Завідувач кафедри, голова циклової комісії _____
(підпис)
Екзаменатор _____
(підпис)

В.В. Горлачук
(прізвище та ініціали)
А.А. Мась
(прізвище та ініціали)

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Презентація	5
2	Тези доповіді	5
3	Питання для обговорення	5
5	Індивідуальна робота в аудиторії	45
6	Екзамен	40
7	Всього	100

Критерії оцінювання завдань для досягнення максимальної кількості балів

Презентація - стислість, лаконічність та завершеність викладу інформації на слайдах, їх максимальна кількість для презентації результатів виконання проблемних ситуацій за однією з тем 1-10 – 12-15 слайдів.

Орієнтовні теми презентацій

1. Планування та прогнозування як методи державного управління в умовах ринкової економіки.
2. Методи прогнозування розвитку територій.
3. Сутність планування. Форми і методи планування.
4. Інформаційне забезпечення розробки планово-прогнозних документів розвитку територій.

5. Інформація й аналітичні дослідження, необхідні для планування розвитку території.
6. Державні та регіональні цільові програми.
7. Схема землеустрою адміністративного району.
8. Територіальне планування: зміст, принципи та застосування на сучасному етапі.
9. Нормативно-правове та документальне забезпечення планування територій в Україні на різних рівнях.
10. Зміст та структура генерального плану.
11. Напрямки та завдання містобудівної діяльності в Україні.
12. Особливості планування та забудови міських та сільських територій.
13. Правове регулювання управління земельними ресурсами.
14. Категорії земель та порядок їх використання.
15. Види оцінки земель в залежності від цілі і методів оцінки земель.
16. Планування використання та управління земельними ресурсами.
17. Кадастри.
18. Принципи землеустрою.
19. Повноваження центрального та територіальних органів виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин.
20. Організація діяльності спеціально уповноважених органів у сфері державного управління земельними ресурсами.
21. Структура та організація діяльності органів земельних ресурсів.
22. Особливості регулювання земельних відносин в населених пунктах.
23. Планування та забудова території у зарубіжних країнах.
24. Впорядкування території фермерських та особистих селянських господарств.
25. Проекти землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозмін.
26. Проект забудови території.
27. Проект розподілу територій.
28. Плани окремих ділянок.
29. Детальні плани територій.
30. Природно сільськогосподарське районування земель.
31. Суть районного планування.
32. Адміністративно-територіальний поділ – як об'єкт планування розвитку територій.
33. Стратегічне планування розвитку міста (населеного пункту).
34. Особливості планування розвитку територій на сучасному етапі розвитку України.
35. Цілі планування розвитку територій.

Тези доповіді – стисло, реферативним чином сформульовані основні положення доповіді, яка має відбутися безпосередньо під час проведення

конференції, метою яких є – зацікавити та залучити фахівців, підготувати слухачів секційного засідання з метою покращення сприйняття інформації та ініціювання конструктивної дискусії або діалогу відповідно до тематики (сайти вищих навчальних закладів / наука або наукова робота; події; конференції (наприклад: <http://science.nmu.org.ua/ua/conferences/index.php> («Дніпровська політехніка» (наука); <http://lnau.edu.ua/lnau/> (Львівський національний аграрний університет (наукова робота); <https://chmnu.edu.ua/> (Чорноморський національний університет імені Петра Могили (наукові заходи).

Вміння розв’язувати типові завдання – коли студент вирішує (розв’язує) відповідні задачі. Цей бік завдання виявляється у завданні (в умові задачі) тих чи інших величин і їх значень – відомих і невідомих. Студент на основі статистичного щорічника та відповідних розрахунків має виконати завдання.

Тестування – є засобом контролю та діагностики знань студентів, призначені для самоконтролю та перевірки знань, що передбачає **вибір однієї або кількох правильних відповідей** (тестове завдання цієї форми складається з двох частин: умови, яка описує певну проблему та ставить завдання перед студентами; варіантів відповідей, серед яких, як мінімум, одна є правильною чи найкращою відповіддю, а решта – неправильні відповіді. **Посилання:** (<http://moodle3.chmnu.edu.ua/course/view.php?id=9737#section-0>).

Аналіз запропонованих аналітичних ситуацій - проводиться зі студентами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей з метою формування аналітичних вмінь. Цей підхід втілює в собі наступні ідеї: закріплення теоретичних знань з дисципліни; набуття навичок професійної діяльності; підвищення пізнавального інтересу до навчальної дисципліни; сприяє розвитку дослідницьких, комунікативних і творчих навичок та критичного мислення.

Питання для обговорення – передбачає відповіді на питання, що розміщені на стор. 7-8 цієї робочої програми. За одне питання виставляється 5 балів, тобто студент повинен принаймні один раз виступити із запропонованими темами для обговорення.

Розв’язання розрахункових задач – приклади задач наведено на стор. 12-13. При розв’язанні розрахункових задач потрібно користуватись статистичним щорічником.

Індивідуальна робота в аудиторії – передбачає відповіді на питання під час групових занять, вміщує в себе теми доповідей (сторінка 9-10 цієї робочої програми).

Критерії оцінювання завдань для досягнення максимальної кількості балів

VIII семестр

Поточний контроль																																							
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	T 14	T 15	T 16	T 17	T 18	T 19	T 20	T 21	Презентація	Тези доповіді	Питання для обговорення	Індивідуальна робота в аудиторії	Екзамен	Разом													
2	2	2	2	5	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	5	5	5	45	40	100													

7. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Андрієшин І. М., Сохнич А.Я. Методологічні основи оптимізації охорони природи і землекористування. – Л.: Укртехнології, 1998. – с.27.
2. Добряк Д.С., Бабміндра Д.І. Сучасний землеустрій – основоположний механізм управління в галузі використання і охорони земельних ресурсів. - \ \ Науков. вісн. НАУ. – 2003 - № 67 с. 235 – 245.
3. Добряк Д.С. Сучасні проблеми землеустрою \ \ Матеріали між нар.конф. «Землевпорядна наука, виробництво і освіта ХХІ століття» - К.: Ін-т землеустрою УААН, 2001 – с.58 – 65.
4. Дорогунцов С.І., Новоторов О.С., Ніколаєнко Т.С. «Оцінка земельноресурсного потенціалу України і проблеми забезпечення його ефективного використання»: Наук.доп. – К.: НАН України, РВПС України, 1999. – 72 с.
5. Казьмір П.Г., Дроздяк М.В. «Просторова організація агроландшафтів»: Навч.посібник – Л.: ЛДАУ, 2007. – 186 с.
6. Кірсанов В.М. Сільськогосподарське районне планування. – К.: Урожай, 1974. – 271с.
7. Кривов В.М. Шлях до сталого землекористування складний, але його необхідно пройти. \ \ Землевпоряд.вісн. – 2007 - № 2. – с. 37-39.
8. Курило В.І., Кривов В.М., Ермоленко В.М. Законодавство України про державний контроль за використанням та охороною земель. \ \ Зб. норм.- прав. актів \ - К.: Магістр ХХІ. 2007. – 438с.
9. Мартин А.Г., Гунько Л.А., Колганова І.Г. Планування розвитку територій Монографія. Київ 2015 – К.: ДП «Компринт», 2015. – 248 с.
10. Третяк А.М. Землевпорядне проектування. Теоретичні основи і територіальний землеустрій. Навч. Посібник. –К.: Вища освіта, 2006. 528с.
11. Кривов В.М. Екологічно безпечне землекористування Лісостепу 237 України. Проблеми охорони ґрунтів. – К.: Урожай, 2006. – 304 с.

Додаткова :

1. Басовский Л. Е. Прогнозирование и планирование в условиях рынка : учебн. пособ. / Л. Е. Басовский. – М. : ИНФРА-М, 2002. – 260 с.
2. Берданова О. Оперативне планування реалізації стратегії територіального розвитку : практичний посібник / [О. Берданова, С. 57 Фишко] ; Швейцарсько-український проект "Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO". – К. : ТОВ "Софія-А", 2012. – 48 с.
3. Мамонова В. В. Планування розвитку територій : опорний конспект лекцій / В. В. Мамонова. – Х. : ХарРІ УАДУ, 2002. – 48 с.

4. Мінченко М. В. Планування та прогнозування соціально-економічного розвитку регіонів : підручник / М. В. Мінченко, Л. П. Чижів, А. В. Фролков. – ВТД "Університетська книга", 2004. – 442 с.
5. Молодожен Ю. Б. Планування розвитку територій : навч. посібн. / Ю. Б. Молодожен. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2010. – 284 с.
6. Навчальний курс "Стратегічне планування розвитку територіальних громад". Робоча програма та методичні вказівки з дисципліни "Стратегічне планування розвитку територіальних громад" для слухачів Української академії державного управління при Президентові України за кваліфікацією "Магістр державного управління". Міжнародний фонд "Відродження", ГО "Центр муніципального і регіонального розвитку", Львів, 2002. – 41 с.

Ресурси мережі Інтернет:

1. Земельний Кодекс України. № 2768-III від 25 жовтня 2001 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2768-14/page8>.
2. Про благоустрій населених пунктів : Закон України № 2807-IV від 6 вересня 2005 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2807-15/page2>.
3. Про Генеральну схему планування території України : Закон України № 3059-III від 07.02.2002 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3059-14>.
4. Про державні цільові програми : Закон України № 1621-IV від 18.03.2004 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1621-15>.
5. Про Концепцію державної регіональної політики : Указ Президента України № 341/2001 від 25 травня 2001 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/341/2001>.
6. Про місцеві державні адміністрації : Закон України № 586-XIV від 9 квітня 1999 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.
7. Про основи містобудування : Закон України № 2780-XII від 16 листопада 1992 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2780-12>.
8. Про оцінку земель : Закон України № 1378-IV від 11.12. 2003 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1378-15>.
9. Про стимулювання розвитку регіонів : Закон України № 2850-IV від 08.09.2005 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2850-15>.